

N:o 114.

Af herr **A. Bengtsson** i *Kärrmossen*, om ändrad lydelse af § 76 lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 juni 1879.

Lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 Juni 1879 stadgar i § 76, att den, som eljes är skyldig deltaga i företag af nämnda art, må med vissa undantag vinna befrielse från denna skyldighet, allenast att afsägelsen deraf sker sist före utgången af kalenderåret näst efter det, under hvilket företaget blef fullbordadt, och kommer i sådant fall den delaktighet i företaget, hvarifrån han befrias, dem till last, som i företaget kvarstå. Tiden, inom hvilken den, som af dylikt företag för sin jord tillskyndas nytta, har att bestämma sig för delaktighet eller ej, har derigenom, synes mig, blifvit allt för långt utsträckt. Utan tvifvel utgör ock denna bestämmelse på grund deraf ett bestämdt hinder för avägarbringande af många nyttiga företag, hvilka eljes skulle lätteligen komma till stånd. Tydligt är nemligen att i flere fall, der mycket kunde vinnas genom en utdikning eller sjösänkning, äfven den som sådant inser, han må nu vara om nyttan deraf så lifligt öfvertygad som helst, dock icke vågar att derom göra ansökan, då han riskerar att få ersätta det arbete

- och den kostnad, som i företaget nedlagts af delegare, hvilka först omkring 1 à 1½ år eller kanske längre efter företagets fullbordan afsäga sig sin delaktighet deri, — en risk så mycket större som en dylik afsägelse icke sällan torde förestafvas af egennyttig beräkning att få återköpa den till företagets kvarstående delegare afträdde jorden för billigare

pris, än hvad delaktigheten i företaget för dess torrläggande kostat. Ty väl stadgar samma 76 § att han, som vunnit befrielse är i stället pliktig att låta af sin genom företaget förbättrade jord utbrytas och de kvarstående deltagarne tillskiftas lika stor del, som enligt den i målet verkställda uppskattning jordförbättringens belopp utgör af jordens hela värde i dess skick efter företagens fullbordan, men å andra sidan är ock klart att för mindre jordbitar här och der icke kan af annan betalas hvad de äro värda för den, som får dem intill sina egor. Att vid anförda förhållanden många, som önska få ett vattenafledningsföretag i gång, icke äro i ekonomiskt afseende så lyckligt lottade att de våga utsätta sig för risken att till slut nödgas nästan ensamme betala hela kostnaden, och att sålunda många nyttiga, för att icke säga nödiga företag alldeles förhindras, är helt naturligt, äfven oakadt lagen visserligen tillmäter vitsord åt den, som dikning eller vattenafledning äskar.

Icke heller synes en så lång betänketid för en afsägelse af delaktighet i dylika företag vara på något sätt behöflig eller nödig för bevarande af vederbörandes rätt i berörda hänseende. Då 40 § uti ifrågavarande lag stadgar, att synemännen vid den syn, som i § 27 omförmäles, skola efter undersökning och uppskattning bestämma om och i hvad mån hvarje särskild jordegare af företaget hemtar nytta för sina egor och förty bör i företaget och dermed förenade kostnader taga del, och 42:a § huru, derest hvars och ens delaktighet vid företagens början icke kan tillförlitligen bestämmas, i sådan händelse bör förfaras, bör denna uppskattning — helst med den erfarenhet och skicklighet hos förrättningsmännen, som nu för tiden kan hos dem med fulla skäl påräknas — utgöra en tillförlitlig grund för hvarje delegare uti företaget att derpå bygga en beräkning af den nytta, hans jord kan vinna af delaktighet deruti, och den kostnad för honom, som kan deraf föranledas. Åtminstone förefaller det hardt nära omöjligt, att han icke på denna uppskattning skulle kunna med tillförsigt grunda ett bestämdt omdöme, huruvida han bör i företaget deltaga eller icke, då dertill kommer att hans rätt i fråga om ett exakt bestämmande af hans delaktighet är tryggad genom lagens 61 och 62 §§. Rätta tidpunkten för en afsägelse, der den bör såsom giltig anses, synes därför vara den, då karta och kostnadsförslag öfver företaget upprättats och delaktigheten blifvit, på sätt 40 och 42 §§ innehålla, bestämd.

Jag tager mig alltså friheten föreslå, att Riksdagen för sin del ville besluta följande förändrade lydelse af § 76 uti lagen om dikning och annan afledning af vatten den 20 Juni 1879.

»Nu vill någon som enligt 11, 12 eller 26 § är skyldig att deltaga i der nämnda företag, vinna befrielse från sagda skyldighet; afsäge sig då den båtnad, som genom företaget beredes hans jord. Rätt till sådan afsägelse tillkomme dock ej den, som företaget sökt eller enligt 37 § är att såsom sökande anse eller i målet fört talan, som enligt 3 och 15 §§ föranledt större anläggning än sökanden äskat.

Afsägelsen skall, för att giltig anses, ske sist vid derför lagligen utlyst sammanträde inför synemännen, sedan karta och kostnadsförslag öfver företaget upprättats samt hvarje särskild jordegares delaktighet deruti blifvit bestämd, på sätt i 40 och 42 §§ stadgas. Har någon gjort sådan afsägelse, falle den delaktighet i företaget, hvarifrån han sålunda befrias, dem till last, som i företaget qvarstå; och vare han, som befrielsen vunnit, i stället pliktig att, sedan frågan om jordförbättringens värde blifvit enligt 40, 61 eller 62 § slutligen afgjord, låta af sin genom företaget förbättrade jord utbrytas och de qvarstående delegarne tillskiftas lika stor del som, enligt den i målet verkställda uppskattning, jordförbättringens belopp utgör af hela jordens värde i dess skick efter företagets fullbordan.»

Om remiss till lagutskottet anhålles, äfvensom att nämnda Utskott ville göra de ändringar och tillägg i förslaget, som må kunna anses nödiga för vinnande af det med motionen afsedda syftet.

Stockholm den 27 januari 1887.

Anders Bengtsson.
